

Vivekananda darshanam

——
వివేకానంద-దర్శనమ్

——
Document Information

Text title : Vivekananda Darshanam

File name : viveAnandadarshanam.itx

Category : vishhnu, pradIptakumArananda, krishna

Location : doc_vishhnu

Author : (Copyright) Pradipta Kumar Nanda, Kendrapara, Orisa pknanda65 at gmail.com

Transliterated by : Pradipta Kumar Nanda

Proofread by : Pradipta Kumar Nanda

Acknowledge-Permission: (Copyright) Pradipta Kumar Nanda

Latest update : January 14, 2022

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

January 15, 2022

sanskritdocuments.org

వివేకానంద-దర్శనమ్

లేఖకః - నంద్రదీప్తకుమారః

వేదాంతానందసన్దోహరామకృష్ణమహాత్మనః ।
నమోఽస్తు ప్రియశిష్యాయ వివేకానందయోగినే ॥

శ్రీమత్పురివ్రాజకాచార్యో వివేకానందో మహాన్ దార్శనికో బభూవ । ౧౮౬౩ ఈసవీయే
జానుఆరీ మాసస్య ద్వాదశ దివసే సోమవాసరే ప్రాతః ఊసపఞ్చాశదధికే షట్
వాదనే మకరసంక్రాంత్యాం తిథౌ కలికతా-నగర్యాం విశ్వనాథ దత్తస్య పితృభవనే
అయం మహాత్మా జన్మ లేభే (౧) । విశ్వేశర- శివ-కరుణయా పుత్రోఽయం జాతః
ఇతి మనసి కృత్వా జనసి భువనేశ్వరీ పుత్రం వీరేశ్వరనామాలంకృతం కృతవతీ (౨)
। అన్నప్రాశనసమయే శిశోర్నామ నరేంద్రనాథ (౩) సంజాతః । తత్పశ్చాత్ సన్న్యాసీ
వివేకానందః ।

ఏకదా సిములిఆపల్లి నివాసి-శ్రీసురేంద్రనాథ-మిత్ర-మహోదయస్య గృహే శ్రీరామకృష్ణేన (౪)
సహ నరేంద్రనాథస్య సాక్షాత్కారః సమజని । శ్రీరామకృష్ణస్య శిష్యాపద్ధతిరాసీదనుపమాఽభినవా
చ । స శిష్యాణాం భావధారాం పాలయన్ తదీయజీవనపూర్ణతామసాధయత్ । కస్యాపి
భావమిషదపి నాశయితుం నాచేష్టత । నరేంద్రమసౌ సర్వోచ్చమధికారిణమవాగచ్ఛత్ ।
తథాపరేద్యుః మహదాకర్షణమ్ । శ్రీరామకృష్ణం గురురూపేణ స్వీచకార సః । ఆద్యైతం
బ్రహ్మజ్ఞానమేవ సర్వాభ్యర్థితం జ్ఞానమ్ । సాధనాదిభిః వేదాంతసత్యం ప్రత్యక్షీకృత్య
కాలాంతరే మహాచార్యో బభూవ । నాస్మాకం దేశే అపితు వైకేషు దేశేషు పరిభ్రమ్య
స్వకీయ-వత్కృతామాధ్యమేన శికాగో (x) నగరే భారతీయసంస్కృతేః స్వాభిమానం
బద్ధయామాస । స్వామివివేకానందః న కస్యాపి ధర్మస్య నిన్దాం సమాలోచనాం వా
కృతవాన్ । కమపి ధర్మం న హీనమమన్యత్ । సర్వదా తేనోక్తమ్, స ఏవ ధర్మో
యమనన్తం భగవద్విషయముపదేశ్యతి, స ఏవ తాదృశోఽనన్త ఏవ భవిష్యతి । స ఏవ
ధర్మసూర్యః కృష్ణభక్తం ప్రతి, శ్రీస్తధర్మం ప్రతి, సాధుమ్ అసాధుం వా ప్రతి, సర్వాన్ ప్రతి
సమభావేన తుల్యం కిరణజాలం ప్రసారయిష్యతి । అసౌ ధర్మః కేవలో బ్రాహ్మణ్యధర్మః
బౌద్ధధర్మః శ్రీస్తధర్మః ముస్లిమ ధర్మో వా న భవిష్యతి కిన్తు సర్వేషామేవ ధర్మాణాం
సమష్టిరూపో భవితా । తస్మిన్నేవ ధర్మే ఉన్నతేరనన్తపథో ముక్త ఏవ స్థాస్యతి । అసౌ

సార్యభౌమో ధర్మః । సర్వస్మిన్ ధర్మే ఈశ్వరో విద్యతే ఇతి వివేకానందస్య మహాన్ ఉపదేశః సంకలితః । (౬)

బద్ధ-జీవానాం కృతే తస్య మహతీ అభిప్యా ఆసీత్ । సర్వే ముక్తా భవన్తు, సుఖినో భవన్తు, సర్వేషాం మోక్షప్రాప్తిర్భవతు ఇతి చిన్తయన్ ఆమేరికాయాం వక్తృతాప్రసంగే తేన విశ్వశాస్త్రయే సమష్టిబ్రహ్మ ఉత్థాపితమ్ । యచ్ఛక్తి-యత్థలు హిన్దు-జాతీయానాం వేదాన్తవాదీనాం బ్రహ్మ, బౌద్ధానాం బుద్ధః, జైనానాం జినః, ఇస్లామినాం అల్లా, క్రిస్టియానాం యిశుః, యహుదీనాం జిహోవా రూపేణ పరిగణ్యన్తే పరిపూజ్యన్తే, అధునా స ఏవ సమన్వయేశ్వరో భగవాన్ అస్మాకం మహదుద్దేశ్యం సఫలయితుం శక్తి వో ప్రదదాతు । (౭) ఇతి సర్వధర్మసమన్వయ వాణీ తత్రోపస్థితానాం పాశ్చాత్యజనానాం హృదయమాన్దోలీకృతా ।

ఉన్నతీసాధనం ధర్మః, అవనతీసాధనమధర్మ ఇతి ధర్మస్య సంజా తేన నిరూపితా । యః పశుం మనుష్యః మనుష్యం చ దేవతాం నిర్మాతి స ఏవ ధర్మః సార్యభౌమః । పశుత్వ-మనుష్యత్వ-దేవత్వగుణైః సమ్మిలితో మానవదేహః । పశుత్వం విహాయ మనుష్యత్వే, మనుష్యత్వం చ విహాయ దేవత్వేఽవసానం ధర్మః । తద్విపరీతమధర్మః । అత్ర సర్వేషాం మంగలవిధానం ధర్మః । ద్వేషో పాపః । ఈశ్వరే పరమాత్మాని అఖణ్ణవిశ్వాసో ధర్మః, అన్యార్థేన సత్కార్యే స్వాధీనో ధర్మః పరాధీనం పాపమ్ । ఆత్మోద్ధార-పరోపకారౌ సార్యకాలికౌ । అన్యథా ఆస్తి-మాంసభారేణ దేహేన కో లాభః? (౮) అనన్తశాన్తిమత్వం హి ధర్మలక్షణమ్ । ధర్మస్య గుప్తతథ్యం మతవాదే నాస్తి అభ్యాసే వర్తతే । మనుష్యం నికషా శాన్తిరాగమనం హి ధర్మస్యాభ్యుదయః ।

మనుష్యః వృత్తాకారః, యస్య పరిధిర్నాస్తి । యః కేన్ద్రః స భగవాన్ । పరమాత్మా వ్యాపకః । శివజ్ఞానే జీవసేవా భగవత్పూజా । యది మానవానాం సేవా న భవేత్ తర్హి దేవారాధనం వృథా । యే అహర్నిశం దరీద్ర-నిర్బల-రుగ్ణానాం సేవాం స్వీకరోతి వస్తుతః స శివపూజకః । (౯)

వేదాన్తశాస్త్రస్య పరమాచార్యః స్వామి వివేకానందః జ్ఞాన-కర్మభక్తీనాం సమన్వయ విగ్రహ ఆసీత్ । పాశ్చాత్యదేశేషు వేదాన్తప్రచారస్య అశ్రుతపూర్వం సాఫల్యమవాప్య పూజ్యపాద వివేకానందః ఆగ్లశిష్యైః సహ భారతం ప్రత్యాగతః । నర నారాయణ సేవా ప్రసంగే తేన భణితమ్- శివస్య పూజా కేవలం మన్దిరే విగ్రహస్యార్చనం నహి ప్రత్యుత దీన దరిద్రేషు తథా ఆతురేషు యః జీవరూపః శివోఽస్తి తస్యైవ పూజా అస్తి । (౧౦)

వివేకానందయే ధర్మ ఏవ భారతస్య మేరుదణ్డః । రాజనీతిః అన్యో వా న కోఽపి । యది కదాచిత్ భారతీయానాం కృతే జడవాదస్య ఆవశ్యకతా వర్తతే తర్హి సాహసికతాయా

ఆవశ్యకతా విద్యతే | సాహసావలంబనం కర్తుం నిర్దేశం కుర్వన్ ఆహ వివేకానందః-
జగతి యది కిమపి పాపమస్తి తద్ దౌర్బల్యమేవ | సర్వవిధాం దుర్బలతాం పరిత్యజత
| దుర్బలతైవ మృత్యుః, దుర్బలతైవ పాపమస్తి | (౧౧) ఇతి |

౧౮౯౭ ఈసవీయే వివేకానందః “రామకృష్ణ మిశన” నామ్నా సంఘః సంస్థాపితః | అస్య
కతిచన నియమాః సముల్లిఖితాః | తే వక్షమాణాః నిర్దిష్టాః |

సంఘస్యోద్దేశ్యం జనతాయాః సేవా, తథా ఆత్మికం కల్యాణ-సాధనమ్ | రాజనీత్యా సహ
అస్య సంఘస్య న కోఽపి సమ్భన్తో వర్తతే |

మనుష్యజాతేః కల్యాణాయ వేదాంత సత్యస్య ప్రచారం సర్వసాధారణస్య ఐహిక-పారలౌకిక
కల్యాణస్య కృతే తత్త్వానాం కార్యరూపేణ పరిణమనమస్య పరమో మన్తః | బహుజన
హితాయ బహుజన సుఖాయ “రామకృష్ణ మిశనః” సంచాలిత తేన సభాపతినా వివేకానందేన
| (౧౨)

వివేకానంద దర్శనమతౌకికమ్ | “ఆత్మనో మోక్షార్థం” “జగద్ హితాయ చ” ఇతి
ఆదర్శయుగలం మనసి నిధాయ జీవమాత్రే భగవతోఽభివ్యక్తిం స్వీకార్య జీవమాత్రస్య
సేవా కరణేన భగవతో పూజా భవతి ఇతి ఆదర్శస్తస్య సర్వదా బలవత్తర ఆసీత్ | నర
నారాయణ సేవయా హి ఆత్మానుభూతిర్జాయతే నాన్యథా ఇతి | (౧౩)

దానధర్మమహిమా వివేకానందదర్శనే ప్రతిఫలితా | “దానమేకం కలౌ యుగే” ఇతి
మహావాక్యమవిస్మరన్ తేన భణితమ్ - చిత్తశుద్ధిరుపాయభూతం దానం సర్వాదౌ
కర్తవ్యమ్ | అనేన సేవాధర్మస్య ప్రత్యక్షతా ప్రమాణీక్రియతే | ధర్మదాన-విద్యాదాన-
ప్రాణదానమన్నదానాదీనాం చతుర్విధానాం మధ్యే ధర్మప్రార్థనే ధర్మోపదేశదానం,
విద్యావిహీనాయ విద్యాదానం, రుగ్ణానాం ముమూర్షూణాం ఔషధదానం సేవయా
చ తజ్జీవనరక్షణం, క్షుధాతురేభ్య అన్నదానం, మహాదానేషు అన్తర్భుక్తా భవన్తి | ఇదం
చతుర్విధం భగవత్సేవాబుద్ధ్యా కరణీయమితి ప్రతీయతే | వివేకానంద ప్రవర్తితే అస్మిన్
సేవాధర్మే వైయక్తికే పారివారికే ధార్మికే సామాజికే రాష్ట్రీయే తథా అన్తరాతికే జీవనే చ
సుదూరప్రసారీ ఫలస్య విపుల సమ్భావనా విద్యతే | జగతి యాని ధర్మమతాని తాని
అఖణ్ణ-సనాతన-ధర్మస్యాంగీభూతాని ఇత్యేవం మన్యమానానాం సర్వధర్మావలంబనాం
మధ్యే భ్రాతృభావస్థాపనాయ గురుపాదేన పరమహంసదేవేన యాని కార్యాణి కృతాని
తేషామవధారణం పరిచాలనం చాస్య శ్రీరామకృష్ణసంఘస్య మహావ్రతమ్ | (౧౪)

సాధారణజనేభ్యః జాగతిక-పారమార్థిక-కల్యాణవిధాయక-విజ్ఞాన ధర్మశిక్షాదానం,
శిక్షాకలాప్రభృతీనామున్నతీసాధనం, వేదాంతో ధర్మభావాన్తరాణి చ యథా శ్రీరామకృష్ణజీవనే

సంఘటినాని జనసమాజే తేషాం ప్రవర్తనమేకాంతతః కామ్యమితి హేతోః కర్మిసంగ్రహః తేభ్యః శిక్షాదానం చ సంఘస్య ఆదర్శత్వేన వర్జితః । (౧౫)

స్వామి వివేకానందః నైకే మతాః ప్రతిష్ఠితాః । భారతే వేలురమతః (౧౬) సారదా మతశ్చ । పాశ్చాత్యే ఆలమోడాతః పఞ్చవింశతి క్రోశదూరవర్తిని మాయావతీ నామకే స్థానే తుషారమాలి హిమాచలస్య నిర్జనాభ్యంతరే అద్వైతాశ్రమనామకో మతశ్చ సంస్థాపితః । అత్ర ప్రాచ్య-పాశ్చాత్యభక్తాః సమ్మిలితాః సంతః పరస్పర భావవినిమయ మాధ్యమేన ఉపకృతాః సన్తి । అత్ర సర్వధర్మావలంబినః సర్వమతానుసారిణశ్చ స్వ స్వ-ధర్మామత-విశ్వాసానుసారేణ అస్మిన్ స్థానే ఏకత్రీభవితుం సమర్థా భవన్తి । అత్ర కాచన మూర్తిరపి నాస్తి ।

వివేకానందః సర్వదర్శననిష్ఠాతః సత్యద్రష్టా ఋషి ఆసీత్ । తన్మతం తల్లిఖితపత్రేపి సుస్పష్టమ్ । తథా హి-వయం మానవాన్ ఇదృశం స్థానం నేతుమిచ్ఛామః, యత్ర వేదా న సన్తి బాఇవేలం నాస్తి కోరాణమపి నాస్తి తథాపి ఆదర్శ స్వరూపే తత్ర స్థానే గన్తవ్యే సతి వేద-వాఇబేల-కోరాణానాం సమావేశో జాయతే । ఏషా శిక్షా మానవాస్తు శిక్షణీయా ఏవ । యత్ర నానా ధర్మాః ఏకమేవాద్వితీయస్య శాశ్వతాధ్యాత్మిక-సత్యస్య విభిన్నతాం స్వీకుర్వన్తి । తత్ర తస్యైవ పరమ-సత్యస్య నామ ఏకతా సమన్వయతా వేతి గీయతే । (౧౭)

వివేకానందః భక్తిపథం సమర్థితవాన్ । సర్వేషాం పూర్వాచార్యాణాం నారద-శాణ్డిల్యాదీనాం (౧౮) మతాని తేన వ్యాఖ్యాతాని । యదివా జ్ఞాన-భక్తి-ఉపదేశ్యుణాం మధ్యే పారస్పరిక-సామాన్యభేదః పరిలక్ష్యతే తథాపి ఉభయోర్మధ్యే సుప్తరూపేణ భక్తిబీజమాస్తే । (౧౯) “తమేవ భాన్తమనుభాతి సర్వం తస్య భాషా సర్వమిదం విభాతి” (౨౦) అత్ర అనిర్వచనీయం ప్రేమ పరాభక్తేః సహాయకమితి నిర్దిష్టమ్ । వైరాగ్యాత్ హి పరాభక్తిరుదేతి నాన్యథా ।

వేదాన్తస్య పరమాచార్యః స్వామివివేకానందః సమన్వయవాదీ ఆసీత్ । ఈశ్వరస్వరూపం తు “జన్మాద్యస్య యతః” (౨౧) “క్లేశకర్మవిపాకాశయైరపరామృష్టః పురుషవిశేష” ఏవ (౨౨) “స అనిర్వచనీయ ప్రేమస్వరూప” (౨౩) ఇత్యాదిభిః సర్వమతం సమర్థితం మహానుభావేన ।

స్వామివివేకానందః ప్రాచ్య-ప్రతీచ్యయోః సమ్మిలన సేతు-స్వరూప ఆసీత్ । స సమస్తే సంసారే సామ్య-మైత్ర్యోః స్థాపనస్య గురుదాయిత్వం నిజస్కన్ధే గృహీతవాన్ । తస్యైయం శుభా ప్రవేశ్టా కియద్దూరం సఫలా భూతా ఇతి ఇతిహాసః ప్రమాణయిష్యతి । ౧౯౦౨ ఖ్రీస్తాబ్దే జులై మాసస్య చతుర్థ దినాంకే అసౌ మహాత్మా మహాసమాధిస్థో బభూవ ।

సహాయక గ్రన్థాః

౧-యుగాచార్యః వివేకానందః-స్వామి అపూర్వానందః

౨-శ్రీశ్రీవివేకానంద చరితమ్-యతీంద్ర విమల చతుర్ధరీ

౩-భక్తియోగ స్వామీ వివేకానంద -రామకృష్ణ మఠ (ఓడిఆ)

౪-వివేకానంద విచారధారా- సౌరీబంధు కర (ఓడిఆ)

౫-స్వామీ వివేకానంద- స్వామీ జగన్నాథానంద (ఓడిఆ)

౬-స్వామీ వివేకానంద-సౌరీబంధు కర (ఓడిఆ)

౭-స్వామీ వివేకానంద- ప్రేమచాంద

౮-స్వామీ వివేకానంద్కు బాణీ ఓ రచనా- స్వామీ ఆత్మప్రభానంద-రామకృష్ణ మఠ భువనేశ్వర (ఓడిఆ)

౯-వివేకానంద చరిత-సత్యేంద్రనాథ మజుమదార (ఓడిఆ)

౧౦-Bibekananda, A Biography - by Swami Nikhilananda

పాదటిప్పణ్యః-

(౧) He was born at 6:49 AM, a few minutes after sunrise, on Monday January 12 1863, It was the day of the great Hindu festival Makarsankranti.- Vivekananda A Biography page-1

(౨) యుగాచార్యః వివేకానందః, పృష్ఠ-౯

(౩) తత్ర-పృష్ఠ-౯

(౪) Ramakrishna, the God man of modern times, was born on February 18, 1836 in the little villege of Kamarpukur, in the district of Hooghly in Bengal. Vivekananda A Biography page-9

(౫) ౧౮౯౩ శ్రీస్తాబ్దే ఆమేరికాయాం సంజాతః

(౬) తత్ర పృష్ఠ-౨౦౩

(౭) తత్రైవ పృష్ఠ-౨౦౩

(౮) స్వామీ వివేకానంద-సౌరీబంధు కర-పపృష్ఠ-౧౩౭

(౯) తత్ర-పృష్ఠ ౧౩౭

(౧౦) తత్రైవ పృష్ఠ-౨౩౮

(౧౧) తత్రైవ పృష్ఠ-౨౫౦

(౧౨) వివేకానంద చరిత్ర-౨౧౪

(౧౩) తత్ర ౨౬౬

(౧౪) తత్ర-౨౬౭

- (౧౫) స్వామీ వివేకానంద - పృష్ఠ ౪౦౫
(౧౬) ౧౮౯౮ శ్రీస్తాభే సంస్థాపితః
(౧౭) వివేకానంద విచార ధారా, పృష్ఠ-౭౦
(౧౮) సా పరమప్రేమరూపా నారదభక్తిసూత్ర ౧
(౧౯) స్వామీ వివేకానంద వా-౮
(౨౦) కఠోపనిషత్-౨/౨/౧౫
(౨౧) బ్రహ్మసూత్ర-౧/౧/౨
(౨౨) పాతజ్ఞలీ యోగసూత్ర-౨/౨౫-౨౬
(౨౩) శాణ్డీల్యభక్తిసూత్ర

— తేఖకః - నందప్రదీప్తకుమారః

Written by Dr. Pradipta Kumar Nanda, Kendrapara, Orisa pknanda65 at gmail.com

—
Vivekananda darshanam

pdf was typeset on January 15, 2022

—
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

